

A magyarellenes incidensek okairól – még egyszer

Ez év áprilisában Németh Zoltán újságíró kérésére rövid nyilatkozatot adtam a vajdasági magyarverések kapcsán. Nincs tudomásom róla, hogy megjelent-e valahol, ezért – különös tekintettel Egeresi Sándor tartományi képviselőházi elnöknek a kincstári optimizmus szivarfüstjétől ködlő és (ön) bódító nyilatkozataira, és a bajt inkább elkendőzni, mintsem gyógyítani, netán megelőzni igyekvő politikai tevékenységére – úgy vélem, nem árt az ügynek, ha közzéteszem a VMDP Hírlevelében. Annál is inkább, mert az elmúlt hónapok során – Dačić belügyminiszter Čiplić kisebbségi miniszter, valamint Korhecz Tamás és Egeresi Sándor fogadkozásai ellenére – a magyarellenes kilengések nem szűntek meg, csupán annyi történt, hogy a hivatalos jelentésekben még kevesebb szó esik róluk, mint addig. Két temerini példa: május 9-én, a belgrádi miniszterek és a VMSZ-es tartományi titkárok látogatásával szinte egyidőben szerb fiatalok csoportja a Jugoszláv Néphadsereg utca egyik szórakozóhelyének közelében brutálisan összeverte a 25 éves temerini S. E.-t, június 23-án az esti órákban pedig a Petőfi Sándor utcában egy 10–15 fős szerbül beszélő csoport néhány tagja lelökte kerékpárjáról D. D-t, majd a magyarokat becsmérlő káromkodások kíséretében alaposan helybenhagyták. A helyi magyarság apátiáját és reményvesztettségét jelzi, hogy az incidensekről én is csak a megtörténtük után jóval később szereztem tudomást, akkor is másodkézből. A lakosság sem a bűnüldöző szervezetben, sem a politikusokban, sem a nyilvánosság erejében nem bízik, mert az elkövetők csak a legkritikább esetben nyerik el méltó büntetésüket, másrészt pedig mert a tényleges okokról, a Vajdaság etnikai arányainak tudatos megváltoztatásáról szinte soha, egyetlen szó sem esik, erről gyáván hallgat a vajdasági magyar „politikum” idehaza és a nagyvilágban egyaránt. Ezzel is segítve Szerbia pszeudoeurópeér kirakatpolitikáját.

Temerin, 2010. augusztus 7.

[Az interjú]

Értesüléseid szerint növekvőben, vagy csökkenőben van-e a magyarellenes incidensek száma?

– Erre a bűnüldöző szervek tudnának pontosan válaszolni, tapasztalatom szerint azonban csak a legkritikább esetben adnak hírt etnikai jellegű incidensekről. Szemmel láthatóan állampolitikai érdekekből, amikor csak tehetik, tompítják vagy elhallgatják a kisebbségellenes motívumok meglétét még olyankor is, amikor ez teljesen nyilvánvaló. Az utóbbi időben a rasszista vagy kisebbségellenes falfirkákról például csak elvétele számolnak be a rendőrségi közlemények, pedig a jelenség nem szűnt meg.

Vajdaság mely részein történik több magyarellenes incidens, a tömbben vagy a szórványban?

– Nem a tömbben és nem a szórványban, hanem azokon a településeken, ahol a magyarság szórványba szorítása most közelítette meg vagy érte el a kritikus pontot a szerbség részben spon-tán, részben gazdaságilag stimulált vagy politikailag diszkréten irányított betelepítésével. Ahol a magyarság még jelentős számban és viszonylag homogén tömbben él (Kanizsán, Zentán stb.), ott a magyarverők számára nemigen, vagy csak elvétele mutatkozik élettér, viszont ott, ahol a magyar világ már teljesen elszórványosodott, a magyar élet visszaszorult a magánélet szférájába, nincsenek magyar szórakozóhelyek, az utcán nem lehet magyar beszédet hallani, az agresszív nacionalizmusnak már nem maradt igazi harci feladata. Nincsen kit megfélemlíteni. A magyarellenesség ott a legerőteljesebb, ahol a szerbség lélekszáma az utóbbi tizenöt évben látványosan megnőtt, ám ennek ellenére az adott terepen még mindig jelentős számú magyar él. A sovinszta életérzés viszont ezt nem tudja elviselni. Zavarja a magyar beszéd, zavarja a magyar zene, a magyar felirat, a magyar zászló, egyszóval minden, ami arra emlékezteti, hogy előtte itt már mások is éltek, sőt: itt is akarnak maradni, és ehhez még mindig elegenden vannak. A Vajdaságban jelenleg három

olyan település van, ahol a fenti okok miatt gyakori az etnikai töltetű incidens: Temerin, Szabadka és Óbecse, noha ez utóbbiról a híradásokban ritkábban hallunk, mivel mind a rendőrség, mind a helyi politika egyelőre hatékonyan leplezi a dolgokat.

Mennyire bizonyíthatóak, hogy ezek az incidensek etnikai hátterűek?

– A jelenlegi törvények szerint például csak akkor tekinthető bizonyítottnak egy magyarverés, ha a cselekmény végrehajtói ezt verbálisan is kinyilvánítják. El tudjuk képzelni azt a jelenetet, hogy a bűncselekmény elkövetői, míg közös erővel rugdalják áldozatukat, magnóra veszik vagy jegyzőkönyvbe diktálják érzelmeiket és ehhez kapcsolódó mondanivalójukat? Ugye, ez nonszensz?! Nos, ugyanilyen nonszensz azt hinni, hogy a támadók majd egymás ellen vallanak. Innentől kezdve pedig könnyű a dolga az ügyésznek, hogy megállapítsa, voltaképpen

nem is volt etnikai indíték. Csakhogy a kisebbség-ellenes támadások tendenciaszerűsége önmagáért beszél, még ha a tanúk, a rendőrök, az ügyészek és a bírák többnyire hallgatnak vagy sumákolnak is, noha alapszabályként véve mindenki mindent tud.

Temerinben igen gyakori az incidensek száma. Van-e a temerini magyarellenes incidenseknek etnikai háttere? Vagy más háttere?

– A szerbek és a magyarok közötti verekedések jelentős részének van etnikai motiváltsága. Tulajdonképpen mindegyik incidens ilyennek könyvelhető el mindaddig, amíg valamilyen egyéb indíték nem bizonyítható. Jelenleg viszont a bizonyító eljárás során a hatóság pontosan az ellenkező utat járja, ezért nem jut el soha – vagy hogy jóindulatú legyek, csak a legkritikább esetben – a gombolyag végéig.

(2010. április 13.)

